

LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRET-
PLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA VII.

Broj 45.

Sibenik, 8. studenoga 1936.

RUKOPISI SE NE VRAČAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Ozbiljni dani

— Mjeseca kolovoza, u Madridu, stupala je povorka od 250 naoružanih žena. Stupale su sa uzdignutim bajonetama, a na svakoj bajonetu nasadena je bila glava kojeg svećenika ili redovnice.

— Na zapadu Madrida nalazi se park Casa de Campo. Taj park je danas prozvan »park -zatvor«. Vladini milicioneri, naime, dovadaju u taj park sve »sumnjuve« Španjolce, ograduju ih bodljikavom žicom, a onda namještaju mitraljeze i s njima kose žive u naponu snage. Dnevno ih znaju i do 250 postreljati!

To su samo dvije, strašne i krvave, sličice iz albuma današnje Španjolske. Iako o njima trijezno razmišljamo, osjetićemo kako nam kroz čitavo tijelo prolaze mravci.

Citajući i slušajući o strahota-ma dugotrajne bratobilačke borbe u Španjolskoj, oživljuju nam u duhu riječi misaonog ruskog književnika Dostojevskoga:

»Katkada se govori o čovječjoj zvjerskoj okrutnosti, a to je strašno nepravedno i uvredljivo za zvijeri. Zvijer ne može nikada biti tako okrutna kao čovjek — tako smisljeno i vještački okrutna.«

Španjolski dogadaji za mnoge ništa ne znače. Kažu i pišu: Španjolska je daleko, pa što nas bri-ga, ako tamo negdje plameni crvenog požara proždiru neku bogatu kulturu, a topovi i mitraljezi kose žive kao žeteoci djetelinu na ljadi. —

Tako neki misle. Nu, da li i opravданo?

Koncem Svjetskog rata nisu samo po evropskim ratištima pogibale tisuće. I u zaledu, u našim ti-him selima, pomicaju se prema grobljima duge povorce ljesova. Harala je Španjolska bolest...

Ko nam jamči da smo mi da-nas, u bilo kojoj državi, osigurani proti bacilu nove Španjolske bolesti, koja sažiže crkve, ruši žarišta kulture i ubija ljudske živote?

Naši su dani i previše ozbiljni. U istim ili sličnim klimatskim prilikama niču i razvijaju se jed-nake biljke i dozrijevaju isti plo-dovi. — Pa ako bacimo oko preko španjolske mede, uvjerićemo se da je i u drugim državama slična, ako ne ista, klima, naime: slične su so-cijalno društvene prilike.

Pred tri godine, prema vjero-

Što se događa u Vodicama?

U noći pred Dušnim danom - Kultura iz Moskve - To se još nigdje nije čulo!

Dan posvećen svima mrtvima već je za nama. Svi podosmo na grobove svojih najdražih, pa ako nismo mogli položiti cvjetni vijenac, ni pripaliti voštanici, barem izmolismo očenaš i prolismo koju iskrenu suzu.

Ta, ljudi smo!

Dr Vlatko Maček napisao je za Dušni dan u „Hrvatskom Dnevniku“ uvodnik koji počinje s ovim mislima:

„Uoči Dušnog dana zaokuplja mi-sao o smrti i onog čovjeka, koji ina-če nikada na nju ne misli. Nema za to vremena. No što je smrt? Za ljudi-je s orijentacijom materijalističkom smrt je promjena materije iz jedne forme u drugu, a za nas kršćane smrt je prelaz iz zemaljskog života u život duhovni.“

I u Vodicama je bila proslavljenja uspomena na sve one koji počivaju pod zemljom i očekuju „uskršnucu tijela“. Narod, tako ne u onolikom broju, kao predašnih godina, pošao je na Sve Svetе, popodne, u predve-ćerje Dušnog dana, na svoje groblje. Molilo se, prigušeno jecalo i palilo voštanice. Mnogi su donijeli i čaše, napunili ih ulješm i po-stavili na grobove da gore i po noći. — Sve kako im je nala-galo ljudsko srce, pietet i lijepi naši običaji.

Ali nekima to nije bilo pravo. U mrkloj novembarskoj noći, dodoše ti „neki“ na posvećeno grbilo, kraj ko-jega svako ozbiljno i s poštovanjem prolazi, makar bio neznam koje vjere i nazora na svijet. Dodoše i učinise, što se još nigdje i nikada nije čulo!

Neki „nepoznati“ neljudi, rođeni Vodičani, zaredaše grobovima, iz svih čaša izliše ulje po grobovima, a same čaše pokrdoše! — Nekoliko čaša je gorjelo u drvenim nadgrobnim kapeli-cama, iza zatvorenih staklenih vrataša. Kad vrataša nisu mogli odmah ot-

voriti, razbiše staklo, a s čašama, ko-je su bile unutra, učiniše kao i s dru-gima.

Rečite: To je divljačko, barbarsko djelo!

Ne, nemojte tako strašno i ne-pravedno vrijedati divljake i barbare! Ne, nikada nisu, i nikada ne-će nešto slično učiniti ljudi koje mi nazivamo divljacima i barbarima! Znamo za narode koji su starci i nekoliko tisuća godina, ali kod svih je bilo uobičajeno iskre-no i duboko poštovanje prema po-knjincima. Oni su im znali podizati mnogo veće, trajnije i veličanstvenije spomenike, nego što ih mi danas po-dižemo na grobljima.

Podimo, mi kulturni ljudi iz Ev-rope, među najprimativnije i najza-stalije narode na Ognjenoj zemlji, u Centralnoj Africi ili južnoj Australiji, pa nećemo naći niti jednog sela, u kojem bi stanovnici oskrnjivali gro-bove svojih mrtvih preda.

Ali što se nigdje ne događa, to se dogodilo u Vodicama!

Sramota, sramota, i opet sra-mota!

Znamo da ima u Vodicama po-štenih i dobrih ljudi. Zato ne možemo čitavo selo raditi toga okrivljivati. Ali moramo, i ovom prilikom, uprijeti pr-stom u one tipove koji se klanjavu Le-njinu kao jedinom bogu, i kojima sunce izlazi samo u crvenoj, krovoženoj i diktatorskoj Moskvi.

Samo moskovska, komu-nistička „kultura“ kadra je učinito ono što se zabilo u Vodi-cama, u noći između Svi-h Svetih i Dušnog dana!

Mogu li i smiju li takva djela ostati nekažnjena?

Šibenski novinar

dostojnim dokazima, prekoračilo je španjolsku granicu 60 komuni-stičkih agenata iz Moskve. I njih šezdeset su, kroz tri godine, neu-morno pripravljali današnje sta-nje.

Moskva nije samo u Španjolsku poslala svoje agente. U-vjereni smo da i kod nas i ma-tima takvih bezdušnih pla-ćenika, koji posvuda na-stupaju, i to u prvom redu, kao tamni apostoli sotonskog bez-boštva. I to bezboštvo šire živom riječju, knjigama, brošurama, no-vinama i letacima.

Zapamtimo: Ako im uspije u duši našeg naroda utruuti presjajno i divno svjetlo Božje, nastupi-će strašno doba nećudoreda i po-svemašnjeg nepoštenja. A na ta-

kvim se temeljima najlakše gradi materijalistička, krvava i ropska komunistička država.

Prošlo je jedno desetjeće, ot-kada je u Beogradu boravio pro-slavljeni indijski pjesnik Rabindranat Tagore. I tamo je, kad je nastupio u sveučilišnoj dvorani kao predavač, javno izgovorio ove rije-ći: »MI U INDII SE TRESEMO I STRAH NAS JE EVROPE KO-JA HOĆE ČOVJEKA ODVRATI-TI OD BOGA.«

Komunistički agenti miješaju i ruju. I moramo priznati: imaju uspjeha. — A zašto? Zar samo radi njihovih uvijenih i blještavih riječi? Po srijedi je još nešto drugo. A to je, da ljudi više nemaju najpotrebnijih sredstava za život! Nemaju kruha, ni odijela, ni obuće. A gladan i gô čovjek pripra-

Socijalno zrnie

GLAS BISKUPA

Francuski su biskupi u svojim poslanicama dali upute kako se imaju vladati katolici u sadašnjim teškim vremenima. Tako Msgr. Dubourg, biskup u Marseille, među ostalim kaže:

„Crkva otvoreno priznaje radni-ctva i poslodavcima, da se organizi-ruju radi obrane svojih staleških prava. To se priznanje nalazi već u enciklici pape Leona XIII („Rerum no-varum“). A isto je to potvrdio i papa Pio XI u okružnici „Quadragesimo anno“. Pape upozoravaju posebno katoličke radnike, da se pridruže kršćanskim radničkim savezima.

Sadašnje socijalne opreke i bojevi nas sile, da kažemo, da moramo razlikovati komunizam i komuniste.

Komunizam je nauk koji se ne-da zdržati s katolicizmom, pa neka se javlja pod ovim ili onim licem. Na-čela komunizma glede vjere, obitelji i vlasništva su takva, da ih je Crkva izričito moralna osuditi. Proti komuni-zmu smo se, dakle, dužni boriti. A komunisti su kao i mi djeca istog Oca nebeskoga; dakle su nam braća. Ne smijemo ih mrziti, nego ih moramo ljubiti i spašavati iz zabluda; zato moramo svoje srce i svoje sile posvetiti tomu zadatku“.

SOVJETSKA SLOBODA

U gradu Cindad Camargo je žen-ska deputacija tražila, da se namjesti više svećenika, jer je za cijelu provin-ciju dozvoljen samo jedan svećenik. Odgovor je na to bio: nastupio je od-red vojske i poceo pucati u ženske. Tri žene su na mjestu bile mrtve, a veći broj ranjenih; 20 katolika su poslali u zatvor. Naši crvendači o tome ništa ne govore!

ZAŠTITA OBITELJI

Gradsko vijeće u Buenos Airesu je odlučilo dati ove ugodnosti obite-ljima: Obitelj koja ima 4 djece dobije posebno odlikovanje; njezini članovi imaju prednost kod namještenja; grad-ska poduzeća im daju mlijeko i meso

van je na svel! On je najzgodniji materijal za sve moguće eksperi-mente.

Dužnost nam je da budemo bogonosci, braniči i širitelji Božjih idea. A ako smo to, onda će-mo morati biti najgla-sniji propovijednici so-cijalne pravde, koja nikome ne dozvoljava da bude bogati gavan, dok to-liko naše braće očajava i umire u bijedi.

Ili ćemo ta Božja i socijalna načela morati provesti u život, ili će nas, potpuno zasluzeno, zahva-titi svjetski požar koji će uništiti svu kulturu, ljudi i njihove zlatne riznice.

Dani su ozbiljni. Odlučimo se!

Ig.

po snijenoj cijeni; vlasnici kuća, koji daju u najam kuću takvim obiteljima, imaju popust na porez; među gradskim uslužbenicima moraju biti do dvije trećine očevi obitelji.

OVO JE ISTINA, A NE ONO

Sve grozote ruske revolucije, tiranstvo moskovske vlade i Kalvariju ruskoga naroda je na svoje oči video Boris Solonjević. God. 1932 je bio interniran u koncentracijski logor B. B. K. (Bjelomorski baltički kanal), a 1934 god. uspjelo mu je pobjeći odatle. Zato njemu možemo bolje vjerovati nego nekim našima koji se tako oduševljavaju za crveni raj, a nikada ga nisu vidjeli.

Uzalud se boljevizam bori proti načionalizmu ruskoga naroda. Rus ostaje Rus, Ukrajinac Ukrائنac; nije moguće od njih učiniti internacionaliste. Ni vjeru nisu mogli isčupati iz srca ruskog čovjeka, premda su tako nastojali. Doista, nema one prave vjere, ali su zato nikle mnoge druge sekte. Strancima je dozvoljeno imati nekoliko crkava, da pokažu kako boljevizam ipak nije tako barbarski.

Rusija je bila žitница Evrope. A sada, uza sve traktore, vlada tamno glad. God. 1933. umrlo je 6 milijuna od gladi.

Denuncijanstvo i špijunaža je izvanredno razvijena. 9 milijuna ljudi vrši savjesno tu službu. Osobito se odlikuju mladi komsomolci, koji čak svoje roditelje denunciraju, i zato ih slave kao osobite junake.

Hvale se sa svojom tehnikom. A što je na tom istine? Tvornice su slave i u neredu. Broj željezničkih nesreća je sve veći. Traktori nemaju uspjeha. Radi slabe uprave, pomanjkanja skladišta i neuredenog prometa žito im propada i gnijje, a ljudi stradaju.

Prava narodna nesreća je: zapuštena mladež — bezprizornici. Sakupljaju se u organizirane čete i ugrovjavaju život i imetak ljudima.

Sve ovo Moskva taji. Dobro plaćeni njezini agenti govore nam o silnom blagostanju u Rusiji. Ali mi nismo toliko naivni da čemo nasijedati njihovim lažima. Mi radije vjerujemo očevidcu B. Solonjeviću!

SOCIJALISTI — KAPITALISTI

Čudno je to, da oni koji se postavljaju za vode radnika, da su u pravu oni kapitalisti. — Eno čuvena meksička zvijezda *Calles* nije poznat baš kao veliki prijatelj radnika, nego kao posjednik velikih plantaža. Pa i španjolski *Lenin Largo Caballero* je kapitalista prve klase. *Leon Blum*, vođa socijalista i ministar predsjednik je višestruki milijunaš. Kapital mu je uložen u veleproduzeću za motore. Njegov sin prima 6.000 franaka (oko 15.000 Din) mjesečno od jednog poduzeća. A i drugi vode socijalista i komunista su kapitalisti: *Aleksandar Varene* prima 600.000 franaka godišnje,

Zyramski 100.000 franaka; *Antonelli* je imao 72.000 franaka, *Richard* 125.000 fr. na godinu.

Ovo je najbolja svjedodžba o njihovu zauzimanju za radnike!

Nedjeljno evangelje

s poukom

XXIII. nedjelja po Duhovima

EVANDELJE SV. MATEJA 9, 18—26. U ono vrijeme: Dok je Isus govorio mnoštvu, gle! neki poglavica pristupi, i klanjaše mu se, govoreci: Gospode, kći je moja sad umrla; nego ađi, stavi na nju ruku svoju, i oživjet će. I ustavši Isus pode za njim s učenicima svojim. I eto žena, koja je avanaest godina bolovala od krvotoka, pristupi straga i dotaknu se ruba haljine njegove. Jer govorao u sebi: Ako se samo dotaknem haljine njegove, odravit će. A Isus obazrevši se i vidjevši je reče: Uzdaj se, kćerce, vjera te tvoga ozdravila. I ozdravi žena od ovojga časa. I došavši Isus u kuću poglavice, i vidjevši svirače i mnoštvo gdje buči, reče: Odstupite, jer djevojka nije umrla, nego spava. A oni mu se podsmijevaju. A kad bi istjerano mnoštvo, uđe, i uhvatiti je za ruku. I ustavde djevojka. I raširi se glas ovaj po svoj zemlji ono.

POUKA:

U mjesecu smo mrtvih; u mjesecu, kada uvelo lišće pada sa stabala i šumi, turobno šumi, o prolaznosti života i svijeta.

Smrt je jednom došla na svijet, i niko je više ne može potjerati. Ostale dok bude i jednog čovjeka!

I dok razmišljamo o mjeni, prolaznosti i smrti, u nama se nešto stuži i zavrsi. Ako nas prije ili poslije Dušnog dana koraci nanesu na koje

groblje, ta tuga i cvijet će se još povećati.

Pa ipak ta smrt, kao ni groblje, nije tako strašna. Imamo u njima, malo se to nekome činilo čudno, i pjesme, utjehe, i života.

— Isus je opet došao u Galileju. I dok je navještao pažljivom mnoštu veselu vijest o kraljevstvu Božjem, eto nekog židovskog poglavice, koji Ga, u dubokom poštovanju, zamoli: Kći je moja sad umrla; dodi, stavi na nju ruku svoju i sigurno će oživjeti.

A Krist? Pošao je, ušao u kuću, u kojoj je bila sakupljena rodbina i susjedi, i reče: „Ostupite, jer djevojka nije umrla nego spava.“

Jeste li razumjeli: Nije umrla nego spava! Za svoje riječi je Krist odmah pružio i očiti dokaz. Uhvatio je mrtvu djevojku za ruku, i ona ustade živa!

Nije li nam time htio reći: Ljudi, djecu Božja, nema smrti. Smrt je samo kratak san, a onda slijedi život, život puniji, značajniji i veseliji nego što ga provadate na zemlji. Smrt je samo prijelaz iz jednog načina u drugi način života.

I u to mi vjerujemo! Zato i imamo Dušni dan, kada na grobove donašamo znakove života: svježe cvijeće, svijeće i uljenke.

Zar nije, prema tome, ispravno rečeno, da smrt nije strašna, da i u njoj ima pjesme, utjehe i života?

Ovakvo pojmujući smrt, a to je jedino ispravno kršćansko pojmovanje, i ovaj život nam postaje lakši i sladi.

Mi vjerujemo u život; i to: život vječni!

„Ostupite, jer djevojka nije umrla, nego spava“. — Ovaj glas neka se raširi po svoj zemlji našoj.

Što su je njihovi predci ostavili.

Katoličko kršćanstvo je svijesno svoga prvenstva na idejnom terenu. Ta moć uvjerenja oblikuje i duhove o nih koji prodire do srži katoličkog na zora na svijet. — Nećemo biti nepravedni i nezahvalni, pa reći da i sta

riji naši nisu u pojedinostima bili pred mlađim generacijama, koje su nositelji boljih vremena, ali se jedno može i mora reći, i to je klijuc u rješenju pitanja: Zašto katolicizam dana u javnom životu nema riječ koju bi morao imati — upravo činjenica, što to duboko uvjeruje o prvenstvu na idejnom terenu nije dolazio do punog izražaja ni kod pojedinaca, a onda, naravno, ni u narodnom kolektivu. Kao da nisu znali za krepstvu tanja u pitanjima gdje katolicizam može reći zadnju. Nametanje u ovom smislu nije mana u opreci s krepskom kršćanskim poniznjosti, nego upravo krepsko je posestrima načelnosti.

Ta krepstva dolazi do jakog izražaja danas u pokretima katoličko oblikovanja. Zašto? — Jer je nosilicih pokreta omladina, koja nije sam „sluga pokoran“, nego omladina koja i odičuje.

Borba starijih i mlađih je u zavrsnoj fazi. Pobjeda je na strani mlađih, što se je već unaprijed moglo znati. Njima znači to da moraju u kut oni koji su poodmakli u dobi, nego njihov način istupanja mora u kut — kao star, is trošen i klonuo.

Degrelle — voda belgijske omladine je nosilac takve pobjede na političkom polju.

Mlade katoličke snage, pretplatljene u Križarskom pokretu, kod naših nositelja pobjede u kulturno-moralnom preporodnom radu.

Junij

Po državi

VIŠA VATROGASNA ŠKOLA doskoče se otvoriti u Sarajevu. U njoj će se stručno obrazovati vatrogasci zapovjednici i časnici za instrukture svojih četa.

VELIKI TALIJANSKI MOTOPAROBROD BIRMANIJA, koji se bio nasukao kod Mrdulje između Brača i Šolte odvojen je za Trst. Ovdvukli su ga veliki remorkeri poduzeća Tripković „Gladiator“ i „Tantan“.

TOLIKU KOLICINU RAZNIH ŽITJA još nikad nijesmo dobili kao ove godine. — 90 milijuna kvintala. U pogled pšenice smo ove godine postigli rekord i dosad je kod nas bilo rođnih godina rekordi za pojedine vrste žitija, ali još nikada nije mogla da dobije takva velika količina kao ove godine.

SPORAZUM IZMEĐU SRBIJANSKE DIJELA UDRUŽENE OPONICIJE kačno je zaključen, kako je to izjavio generalni komandant srpske udružene opozicije u Vladimirovcima kod Šapca Srbiji.

menim, znakovima kako sam već kao, pa čitajući i objašnjavajući ovalgovorahu:

Gospodine kadijo, i svi vi uokolo molimo vas da nam dopustite zborite da izvolite poslušati naše riječi, biti da što god vam rečemo, biti sive sama istina i svaka na svome mjestu bez i malo varke, na veliku koru vašim dušama. Riječi, što vam ih mamo kazati, jesu ove: Vaš zakon je od Boga, niti prema Bogu pa zato nije ni dobar. Drugim riječima: velimo, da vaš zakon je najgori sav puten, a da nema ništa duhovnog zakon je to laži, a ne istine; zakon ne pogubljenje, a ne na spasenje.

Ne obazirući se (Brača) na upadanje, pogrde i uvrede (izazvanih Tirkova), prijedose na dokazivanje vlasti: Vaš zakon određuje da treba biti više žena, dok je Bog, već u početku svijeta, zapovijedio, da pojedini muž smije da ima samo jednu ženu a ne više; pa stoga nije nikada nikom bilo slobodno da ima više žena, neće da smrtno sagriješi. Dručije je to biti samo za patrijarhe i za još nešto malo muževa, koje je Bog, iz osobiti razloga, bio izuzeo. K tome vaš zakon uči, da ćete u blaženom i slavnom životu vječnemu moći izrabljivati žene bez broja i mjere, te podavati sjelu i piću do mile vam volje; a tajne istine, nego puka laž, zabluda hula, jer prema riječima našega Spasitelja Isusa Krista: u životu vječnom

Podlistok

O mučeništvu bl. Nikole Tavilića, Šibenčanina

U šibenskom samostanu franjevaca Konventualaca sv. Franje čuva se, od nezapamćene davnine, u prijepisu, pismo fra Gerarda, gvardijana franjevačkog samostana na gori Sionu u Jeruzolimu za časa mučeništva bl. Nikole Tavilića iz Šibenika, gdje kao svjedoč-vidok opisuje potanko to blaženikovo mučeništvo.

Pomenuto pismo u cijelosti valjda našoj javnosti još nije poznato. Zato ga ovde iznosimo, tim radije što smo u predvećerju blaženikove svetkovine — 14 studenoga, na koji je dan god. 1391 naš Nikolaj Tavilić, sa još nekojim franjevcima, junački žrtvovao svoj život Stvoritelju i Spasitelju svojemu posred Jeruzolima, gdje mu hrvatski naš narod, baš ovoga mjeseca, podiže kameni oltar sa njegovim likom iz mjeđi, izvajanim od zagrebačkog akademskog umjetnika Ivana Kerdića.

Fr. Gerard nam mučeništvo bl. Nikole Tavilića prikazuje u svojem pismu ovim riječima:

„Svi, kojima ovo pismo dode dočiju, neka znaju, da su u sv. gradu Jeruzolima s nama stanovači četvorica Male Braće (franjevaca) iz različitih

krajeva; da su bili vrlo odlična ponosa, najočljeniji, dakako, pred Bogom, poglavaru najodaniji i najpokoriji, divan uzor narodu, života jako stroga, poznati i hvaljeni sa svojega svestranog savršenja vladanja. Ti jesu: fr. Deodat iz Ruticinika u pokrajini Akvitanijskoj (u Francuskoj) i fr. Nikola iz Šibenika, dalmatinskog grada u zemlji Slovenskoj, koja su dvojica proboravila dvanaest godina u bosanskoj vikariji (pokrajini) šireći sv.

Vremena se mijenjaju i mi u njoj — stara je riječ. Sadržaj ne može biti nego jedan, ali oblik se mijenja.

Katoličko kršćanstvo je meda svih otpadničkih pokreta; ali je ono i nosilac svih pozitivnih previrajanja i snažnih skretanja na desno. Svaka istina

tine. I drugih takih stvari im kázahu, ali koje ja ispuštam, da budem što kraći.

Tako se (ona četvorica) obilato opskrbiše znanjem za obranu i širenje vjere, stekavši jasan i zgodan uvid u pitanje: kako li sve čestit čovjek može da svoj duši zavrijedi najvećim zaslugu nastupajući protiv putenih i poživinjenih ljudi Muhamedova zakona.

Napokon godine 1391, dneva 11 studenoga, na blagdan sv. Martina, oko 9 sati (ujutro), pomenuta četvrti Brata zašljela je da već jednom istupe na svjetlo sa onim što su već dugo u sebi snovali. Tako rečenoga dana i sata krenuće odlučno prema Salomonu hramu (pretvorenu u tursku džamiju), ponijevši sobom svaki svoj par, na kojem su bili predbilježili svoje misli na arapskom jeziku sa talijanskim slovima (latinicom).

Pred hramskim vratima bili su zaustavljeni i zapitani, što li tu traže. Pomenuta Braća odgovorile: Želimo govoriti sa vašim kadilom ili vam višim vjerskim poglavicom o mnogočem, što će biti od koristi i po vaše duše spasonosno. Dobije za odgovor: Ovo nije stan gospodina kadije. Nego podite s nama da vas povедemo u stan gospodina kadije.

Dospjevši (Braća) pred kadiju, razvise svak isvoj svitak papira sa tu napisanim govorom u pučkom arapskom jeziku, talijanskim (lat.) pis-

JEDNA KRMAČA OPRASILA JE 40 PRAŠČICA u dva maha. Krmača požarevac kog industrija g. Karla Lenharda u pridnom razmaku vremena oprasila je 40 živih praščica. Prvi put 22., a drugi put 18. Pošto sama odjednom nije mogla da ih zovi, njen vlasnik podmetnuo je nekoliko njih pod drugu krmaču, tako da su svi pri praščici živi i napredni.

PO BROJU ŠTEDISA Jugoslavija je zadnjem mjestu u svijetu.

ITALIJA JE POVEĆALA NAS UVODA za 45%. Ovim povećanjem naš izvoz u Italiju za 6 mjeseci biće oko 90.6 milijuna lira, a prema ranijem sporazumu bio bi za 52.5 milijuna. U vezi sa devalvacijom lire povećan je dakle za 28.1 milijun lira.

OTPREMA HRVATSKOGA SPOMEN-OLTARA U JERUZOLIM. U Jeruzolimu podiže se poseban hrvatski narodni oltar i slavenskoj cirilo-metodskoj katoličkoj crkvi na Maslinskoj gori. Doprinosima cijelog hrvatskog naroda izrađen je taj oltar u Zagrebu, a izradio ga je kipar g. Ivo Kerdić. Oltar je posvećen bl. Nikoli Taveliću, Hrvatu franjevcu, našem Šibenčaninu, koji je g. 1391. mučeničkom smrću poginuo u Jeruzolimu. Taj je oltar prvi hrvatski vjersko-kulturni spomenik u Svetoj Zemlji. Još proljetos treba je biti otpremjen u Palestinu, ali, kako su ondje nastali nemiri, nije moglo doći do otpreme sve dosad, kad su se prlike nekako smirile. 31. X. g. ukrcan je u Splitu na parobrod „Kraljica Marija“, da bude končno otpremjen u Palestinu.

PRAVLNIK ZA IZVRSENJE UREDBE O LIKVIDACIJI SELJACKIH DUGOVA propisali su ministri poljodjelstva i pravde.

DR PERNAR PROTIV KOMUNISTA. Na velikom zboru b. HSS u Imotskom 1. t. m. hrvatski zastupnik dr Pernar oštro je govorio protiv komunista. Naročito je ustao protiv pisanja Miroslava Kralje. Kazao je, da komunisti hrvatskog naroda pucaju u led i da takve kukavice, gusjenice i skakavce najprije treba staviti u okove, a onda izvesti pred načorni sud. Zatim se oborio na Pučku frontu i rekao je: Pučka fronta to je hrvatski seljački pokret. Kad se čulo šuštanje sa nekih strana, da dr Maček nije dosta radikalni i socijalan, rekao je sakupljenom načoru: „Tjerajte te ljudi od sebe, jer vam oni pucaju u led!“

IZJAVE DRA SMOLJANA

Na veoma uspјelom zboru b. HSS u Imotskom kao izaslanik dra Mačeka govorio dr Bariša Smoljan, koji je medu ostalim kazao i ovo: „Hrvatski narod ima jedan cilj... Pokušali su neki da hrvatski narod učine plemenom, ali im to nije uspjelo, jer postoji u ovoj državnoj zajednici — još jednom naglašavam — samo hrvatski narod, srpski narod i slovenački, dok je jugoslavenski narod samo jedna obična fikcija... Nema nijednog od vas, koji u srcu nema želju za slobodom hrvatskoga naroda.“

ZAGREBACKI ZBOR od 17—27 X. održao se po prvi put na novom velikom zemljištu, koje je uređeno po najnovijim izložbenim načelima. Sagradeno je sve, što

je potrebno, da se može dostojno reprezentovati naša i strana eksportna privreda.

ODRŽANI TECAJEVI. U Zagrebu su od 19 do 24. X. zaključno održani tečaj i duh. vježbe. Prisustvovali su Križari iz Dobrovnika, Mandaljene, Postranja, Sarajevo, Dakova, Ludbrega, Nedelišća, Remeta, Banjaluke, Sušaka, Viljeva itd. Duhanje vježbe održao je vlč. Zec, a na tečaju su

predaval dr Protulipac, dr Cicak, S. Ramjak, M. Cerovac, A. Senda, J. Petroci, Stiperski, itd. Tečaj je vrlo lijepo uspio. — Od 22—25. X. održan je tečaj za otok Hvar u Jelsi, kom je od VKB prisustvovao brat Tubaković, a predaval su preč. g. Dulčić, te drugi prijatelji križ. organizacije iz onog kraja.

Temelji mlade Hrvatske

Sa svih strana napadani

U hrvatskoj metropoli, u Zagrebu, 18. listopada prošavljeno je Križarski dan. I to dostojanstveno i svečano. Tako svečano, da su se na nj osvrnule sve novine: katoličke, liberalne, židovske i markistične.

Na programu je bio i križarski zbor u dvorištu bivšeg Hrvatskog Sokola. Najprivlačivija točka na tom zboru bio je govor vode svih hrvatskih Križara dra Iva Protulipca, odvjetnika. Govor je, po svojoj misaonosti i temperamentnosti, nadasve značajan. U cijelosti ga je donijela zagrebačka „Nedjelja“ u 44 broju, a mi ga donosimo tek u odlomcima.

Voda Križara je ovako govorio:

„Sve ideje, koje su se duboko urinile u životu pojedinaca i naroda, imale su svoj križni put. Povjesnica ne bilježi slučaja, da su veliki preporodi, bili oni duhovni, kulturni ili socijalno — društveni, osvojili teren, pokrenuli ljudi i ostvarivali svoje ciljeve, a da osvajački koraci nijesu bili označeni krvavim stopama onih koji su prvi kretnuli na tu stazu mučeničkog stvaralaštva.“

Kada danas pred Vas dolazi Vaša križarska omladina, onda treba da odmah opazite činjenicu, koja se ne da sakriti: Da je hrvatsko križarstvo, onakvo kakvo je ono danas, predmet bezbrojnih spoticanja, navala i borba. Križarstvo je danas među našom omladinom znak, o koji se vrlo brojni spotiču. — I kao što je ono obavito plamenom idealizma i ljubavi svojih članova, tako je ono sa druge strane i napadano, kao nijedno drugo društvo i ustanova.

Jednima, onima sa lijeve strane, mi smo nosioci reakcije, klerofašizma, potpora ugojenih kapitalista i njihovih sluga; i gdjegod je netko iz redova buržoazije, jevrejske plutokracije ili nevrijednih članova crkvenih službenika što zlo učinio, sve to u terenskoj borbi za duše mladeži pada na glavu ovih mlađih širomišnjih boraca. Uzalud stoji činjenica, da medu njima nema upopće ljudi, koji bi grabil milijune ili pljačkaljko oko sebe. Uzalud su tu samo ljudi, koji žuljevima ruku, marnim radom, štiču koricu dnevnoga kruha, oni, oni su krivi. Križi su, jer Hrvatsku pljačkaju razbojnici, krivi su, jer u ralje nezasitnog kapitala pa-

daju svak idan nove žrtve oglađnjelih i osiromašenih naših slojeva, krivi su, jer ovaj ili onaj župnik ne živi u složi i ljubavi sa narodom.

Drugima smo revolucionari i komunisti. Krivi smo, jer stojimo na stanovalištu, da mora u društvu vladati najprije pravda, onda ljubav. Krivi smo što tvrdimo, da je oderušto, otimanje tudeg znoja, prikraćivanje od plaće teško zaradene zločin, bez obzira, da li to vrši jevrej ili katolički kapitalist. Krivi smo, ako velimo, da se socijalno zlo ne može riješiti dobrovoljnim prinosima za gladne, nego pravdnom podjeom sredstava za zaradu život. I „uzalud se mi pozivamo na „Rerum Novarum“ i „Quadragesimo anno.“ Mi smo, za njih revolucionari i samo malo bolji od komunista!

Trećima smo ništa manje ni više, nego — političko društvo. I u jednom beogradskom listu izašao je članak, koji nas prikazuje kao protivnike Kat. Akcije, jer da mi želimo i vodimo „separatističku“ hrvatsku politiku. I ako Križari kliknu svojoj domovini, ako joj obećaju vjernost kao djeca majci, ako vele da ne mogu biti drugo, nego ono, što im je Bog odredio: Hrvati, Hrvati i Hrvati... onda tjeramo politiku. Ali istovremeno i na drugoj strani su toliki, kojima smo premali Hrvati, kojima dosta ne vičemo i ne tučemo se u prsa, i koji bi ipak radije da nas nema.

Cetvrtima smo strašni ultramontanci, papinska garda, nekompromisni papisti, samo zato, jer velimo, da između vjere i nevjere nema kompromisa, da ne možeš istovremeno biti vjernik i živjeti nepošteno, da moraš načela držati i po njima živjeti. Ali istovremeno nijesu rijetki ni oni kojima smo premalo crkveni i poslušni i uzalud je za njih što su iz Križarstva otišli deseci i deseci u svećenike, uzalud je za njih, što naša dječka društva daju skoro jedino izvan sjemeništva ab turiente u bogoslovije, uzalud sve naše duhovne vježbe i juriši na bezvjerske barikade: Mi nijesmo dosta dobri i vrijedni.

I kada bi danas netko htio opisati borbe i teškoće, kroz koje se probija savremena mlađa križarska generacija, kada bismo iznijeli detalje tih borba i teškoća, vidjelo bi se, da je naš uspon na pobedničku Kalvariju uistinu težak i pokrit milijunima žrtava i prijegora.

To će Vam danas, na ovaj naš Križarski dan potvrditi i oni naši skromni i siromašni radnici zagrebačkih tvornica, koji su u zanosu svoga idealizma radili i borili se za vjeru, poštovanje, društvenu pravdu, vjernost svojoj Hrvatskoj u daniма, kada su zamrli svu pokreti i gibanja pod udarcima sile.

To će Vam reći i oni seljaci Križari, rsajani po svim selima, koji su zaorali zapušteno njivu narodnopravstvenog i moračnouzgajnog rada, kada orača nije bilo ili je bilo jako malo.

To će Vam reći školska omladina, koja uza sve paragrafe, uza svu „mudrost“ savremene škole, radi i nastoji i želi samo jedno: Da što prije iz se-

pameti, te iz žarke ljubavi do vjere i do spasenja duša.“

Kadija prihvati: „Hoćete li da opozovete što ste kazali?“

Odgovoriše: „Mi, ni pod koju cijenu, nećemo da opozovemo ma ni jedne same od svega što smo izrekli. Radjemo ćemo u lance, i pod batine, i to se protiv vječnogme blaženstvu. Većimo dalje, da vaš zakon je zakon osuđenja i laži, bez truda istine, a da naš zakon je istinit i potpuno svet. Krist, naime, Sin Boga živoga, kaže u svojem svetom evanđelju, da tko užveruje u Kristu, Sina Božjega i po krištu se, taj će se spasiti; a tko ne bude vjerovao (u nj), bit će osuđen. Vi pak ne vjerujete u Sina Božjega i ne primate kršćenja, nego se držite najgorih zakona, što vam ih je Muhammed ostavio; stoga vam prema svetom evanđelju i nauci Gospodina našeg Isusa Krista kažemo, da se ne možete spasiti.“

Na te njihove riječi i na mnoge druge ovima slične planuše gnjevom: kadija, njegovi savjetnici i svjetina, koje se je, na vijest o onim riječima, bilo tu sijatilo do trideset hiljada.

Pozvan dode i gvardijan samostana (franjevačkog) na gori Sionu i upravitelj gostinjca za hodočasnike, pred kojima progovori kadija naveđenoj braća: „Rijeci što ste ih izustili, jeste li ih izustili promišljeno, ili u ludilu?“

Odgovoriše mu: „Štogod smo rečli, rekli smo iza posve zrelog promišljana, svjesno i pri potpuno zdravoj

počasna diploma Ruma 1909. Sarajevo 1923. Trgovina finog vrcanog meda sa vlastitog pčelinjaka.

Počasna diploma i srebra medalja Split 1925. Počasna diploma i zlatna medalja Dubrovnik 1926.

Izradba umjetnog sača sa najmodernijim spravama.

Izradba buketa i vijenaca od naravnog i umjetnog cvijeća. — Izradba solidna — Cijene umjerene.

be stvori ljudi, koji će po srcu i po umu biti sposobni, da donesu svijetlo ovoj jednoj i ispačenoj zemlji našoj.

I vjerujte, danas nam je dužnost, da vam otvoreno, čisto i jasno rekнемo, da ova mladež Vaša misli radi i bori se za velike ideale, koji pretežno ni danas nijesu jasni velikoj većini našeg naroda, pa mnogim na odgovornim mjestima i položajima.

I vidite, prvo što danas pred Vas iznosi, kao zakon života mlade, nove, barem malo sretnije naše Hrvatske, ovo pokolenje hrvatske omladine koje je pred Vama, jest jednostavna formula: Mi hoćemo postati junaci, koji vjeruju u zakone vjere, poštova i ljubavi! Mi hoćemo da budemo čelični značajevi, koji će nesvinuti stajati u burama života i kao gore prkositi promjenama, da bi se visoko, po nama i u nama, u visine vječnoga zbivanja, uzdigla naša mala, skromna boljih dana vrijedna Hrvatska!“

Svijet u stičicama

JA NISAM LUD...

Jednoga dana je bio najavljen posjet Staljinu i Vorošilova u neku ludnicu. Upravitelj ludnice učio je dani ma ludake kako će pozdraviti visoke goste. I kad su došli Staljin i Vorošilov, ludaci počeše vikati:

— Da zdravstvujet naš vožd, tovariš Staljin!

Svi su vikali, a šutio je jedino neki Židov koji je bio vratar ludnice.

Staljin ga upita: Zašto ti šutiš?

— a Židov mu odgovori:

— Ja nisam lud...

NOSI BRATA

Djevojčica je njegovala i nosila u naramku svoga mladeg brata. Pored nje prođe čovjek i sažalno je ogovori:

„Teško breme nosiš, djevojčice.“

A djevojčica, skoro uvredena, odgovori: „Ne nosim teško breme; ja nosim svojega brata.“

Covjek je proslijedio s mišljom: Kako bi nam bilo lako na svijetu, kad bismo svi strpljivo nosili svoju braću u Kristu.

SIGURAN DOKAZ

U Kitaju je postao običaj, da katolici, kad idu na putovanje, uzmu kod svog misionara krštenicu. Uz krštenicu misionar im napiše potvrdu, da je dotični praktičan vjernik, koji može slobodno u svakoj župi primati sve Sakramente.

Oficiri i ostali činovnici priznavaju takvu krštenicu s potvrdom kao siguran dokaz, da nisu komunisti i anarhisti.

JUNAČKA VJERNOST

Opatu Ivanu neko je donio u pustinju košaricu libijskih smokava. — Prava rijetkost za pokrajinu, gdje je živio.

Sveti čovjek naredi dvojici od svojih učenika, neka te smokve odnesu starcu, koji je ležao bolestan posred pustinje, 18 kilometara daleko od crkve.

Oba odmah podoše na put. Nego na putu ih zahvatila gusta magla i izgubiće cilj. Čitav dan i čitavu noć zuřili su se i lutali po širokoj pustinji, ali ne nadoše bolesnog starca.

Nakon nekoliko dana nadoše ih mrtve. Od napora, gđadi i žede pali su izmučeni na zemlju i u mrli. Ali pokraj njih stala je netaknuta košarica s libijskim smokvama. — Prije su htjeli umrijeti nego da prekrše zapovijed svog opata!

Svoj k svome!

Jedina odlikovana tvornica voštanih svijeća

ČULAR GRGO - ŠIBENIK

Diplomirani pčelar i voštarski majstor

Počasna diploma i srebra medalja Split 1925.

Počasna diploma i zlatna medalja Dubrovnik 1926.

Izradba umjetnog sača sa najmodernijim spravama.

Izradba buketa i vijenaca od naravnog i umjetnog cvijeća. — Izradba solidna — Cijene umjerene.

PO svijetu

OBRACENJA U AFRICI rastu sve više i više. U Kamerunu svake godine 25–30 hiljada pogana prede na katoličku vjeru. Danas tako ima oko 250 hiljada katolika.

POSLANICA POLJSKIH BISKUPA PROTIV KOMUNISTA. S ovogodišnje opće sinode, koja je održana u Censtohovi, upravili su poljski biskupi svoju poslanicu svima katolicima Poljske o opasnosti komunizma i njegovim teškim posledicama. Tu se među ostalim veli i ovo: „On (komunizam) kod neupućenih sljejava sije vjerski razdor i raspiruje najjaču mržnju protiv vjere, Crkve, svećenstva i t. d. Siri bezboštvo i pješči imenom „pučke fronte”, koja lažno ide protiv moralnog, socijalnog i političkog ropstva, a uistinu pokušava sve sputati u ropstvo crvenoga terora, koje je gore i strašnije od ikakvoga drugog ropstva. Usljed toga potrebno je, da se svijernici ujedine pod zastavama Kristovima i da se zajednički bore protiv komunizma... Pobjeda Kriza jedino je najjače jamstvo za spas naroda i države.”

TALIJANI ODUZIMAJU PRIVATNO IMANJE HAILA SELASIA. Talijanski ministar kolonija g. Lessona odobrio je načrt za kolonizaciju imanja, koja su pripadala Negusu. Ova imanja se nalaze duž željezničke pruge Adis Abeba — Džibuti.

OBRUC OKO MADRIDA sve se više steže. Protuočenje i madričkih crvenih četa je suzbijena i izvršila je potpunim neuspjehom. Nacionalističke čete generala Vareše opte gospodare cestom, koja vodi u Madrid. Njegove motorizovane snage napreduju te im je pošlo za rukom preseći vezu između Madrija i Valencije. Približili su se već 45 km. Madridu te je njihov pritisak sve snažniji. Tako im je ponovno pošlo za rukom opkoliti Madrid i preseći sve veze s istočnim lukama. Nacionalistima je još uspjelo izvozjati veliku pobedu i kod Ovienda, i to na rječi Nora. Pad Madrija ne posredno predstoji. Sovjetsko-ruski general koji zapovjeda obranom Madrija, izjavio je ministru predsjedniku Caballeru, da on ne može ništa učiniti, jer ga nitko ne sluša. Kod marxista opaža se veliko neraspoloženje i veliko opadanje discipline. U četiri dana nacionalisti su izvršili 21 zračni napad na Madrij. Sprema se rekonstrukcija crvene madričke vlade, u koju bi ušla uz 2 komunista i 4 anarho-sindikalista.

SISTEMATSKO SPALJIVANJE CRKAVA. Voda ruskih bezbožnika Jaroslavskih nedavno upravio je svojim pomoćnicima ovaj proglaš: „Hoćemo, da iz svih crkava svega svijeta nastane silan požar. Naš bezbožnički pokret postao je ogromna sila, koja uništava svaki vjerski osjećaj. Taj pokret jedna je od najvažnijih grana naše borbe proti vjeri. Svoj rad, koji potkopava temelje staroga svijeta, proti vjeri moramo još pojačati.”

OLIMPIJSKI POBJEDNIK I — KRIŽ. Sve svjetske novine pisale su o najboljem trkaču na berlinskoj Olimpijadi, Owenu, koji je protročao 100 metara u 11 sekundi. Među tim novinama bilo ih je vrlo malo, koje su navele i to, da se Owen pobožno prekržio, prije nego je počeo trčati.

BROJ STANOVNOSTVA U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA iznosi 128 milijuna i 469 hiljada.

NA VELIKOM ENGLESKOM PAROBRODU „KVIN MERI”, uslijed strašne oluje, koja je bjesniča nad cijelim Atlantikom, stradal je preko 50 putnika i članova posade. Dva putnika su još za vrijeme putovanja morala da budu operirana.

U IRSKU je vojska izvršila državni udar i primorala vladu na ostavku. Vojni avioni bombardovali su vladinu zgradu. Namjesto Nasim paše novu vladu je obrazovao g. Hikmet Sulejman. Ubiven je bivši ministar vojske Jäfer-paša, veliki prijatelj Englesa. Bivši ministar predsjednik i još dva ministra su protjerani iz zemlje. Raspušten je parlament. Stara vlast je bila anglofilska, a nova je turkoftiska. Englezi su za to veoma zabrinuti.

TURSKIM PROFORKAMA ZABRNJENA ŠMINKA. Turski ministar prosvjete zabranio je svim profesorkama upotrebu ruža za usne i obraze i puder. Isto tako im nije dozvoljeno, da boje nokte, da nose nakti i kratke sunkne.

ZENA — LIJEĆNIKA U ENGLESKOJ koncem prošle godine bilo je 6 hiljada.

KINO I GRAMOFON KAO SKOLSKA POMAGALA. U južno-afričkoj uniji skoro sve škole imaju kino-aparate, koji učiteljima omogućuju poučavanje i tumačenje pomoću živih slika. U zadnje vrijeme upotpunjaju svoju obuku još i gramofonskim pločama, na koje fiksiraju jedan put zauvijek teže stvari.

Kalendar

Studen

N.	8	23 Ned. po Duš. - Bogomir, b.
P.	9	Teodor, m. (Božidar)
U.	10	Andrija Avelino, pr.
S.	11	Martin, b.
Č.	12	Martin, p. m.
P.	13	Stanislav Kostka pr.
S.	14	Josafat, b. m.

Sv. Bogomir

Rodio se u Francuskoj oko g. 1066. U 5 godini roditelji ga dadoše na odgoj i nauke u samostan, gdje je Bogomir brzo istakao i u naući i u dobroti. Već tada mu bijaše najmiliji posao moliti i čitati knjige nabožnog sadržaja. Smatrao se najsrcećnjim kad bi se mogao ukloniti vrevi i buci, pa u samoći iklanjati se Spasitelju.

U 25 godini bio je zareden za svećenika, nakon odužeg odbijanja, smatrajući se nedostojnim uvišene svećeničke službe i časti. Kasnije je postao opat u samostanu u Nogentu. Njegovim primjerom i nastojanjem povratio se u samostan stari red i redovnička stega.

Bogomir je vanredno oštrotapio svoje tijelo. Za hranu uzimao je samo ono što mu je bilo najnužnije. Prema svakome bijaše blag, uslužan i jednakno ljubezan. Bolesnike dvorio je

noću i danju. Običavao je po duge sate stajati uz bolesnički krevet tješći i nagovarajući bolesnike da ustrpljivo podnose svoju bolest, i da se sa Bogom svojim pomire.

God. 1103 bio je Bogomir izabran za biskupa grada Amiena. Na dan ustoličenja, pred ulazom u grad, sišao je iz kočje i bosonog pošao u katedralu gdje je plaćaći molio Gospotinu nek ga pomaže i rukovodi u odgovornom biskupskom radu.

Biskupska čast nije ni za dlaku ublažila struktost svećeva života. Svetac je i dalje, dapače podvostručenom revnošću, pomagao siromaha, uđovice i zapuštenu djecu. Svakog dana kod svoga stola nahranio bi 13 siromaha u čast Isusovih apostola. Isto tako nasred ceste i ulice običavao bi ljubiti siromaha. Govorio je: da kada ljubi siromaha, da ljubi samoga Isusa Krista.

Za vrijeme sv. Mise sav bi se raspao i gorio od pobožnosti. Prema slabim svećenicima bio je strog i odrješit, pa bi ih bez milosrda isključivao iz crkvene zajednice. Baš radi svoje odrješitosti stekao je mnogo neprijatelja, koji su ga čak jednom prilikom pokušali i otrovili.

Bogomir nije nikada mogao zaboraviti samostanskih zidina. I stoga je bio sav sretan i blažen, kad se ponovo mogao povući u kartuzijanski samostan, da tu živi kao najprostiji i najzadnji redovnik. Ali zakratko. Iz poslušnosti morao je opet napustiti samostansku tišinu i prihvati se biskupske službe, u kojoj ga i smrte zateće g. 1118.

Život Šibenika

SVEĆANA PROSLAVA BLAGDANA BL. NIKOLE TAVILIĆA. U nedjelju 15. novembra ove godine, na najsvećaniji način, proslavide u katedrali blagdan bl. Nikole Tavilića mučenika i Šibenčanina. Pred blagdan biće 12, 13. i 14. ov. mj. trodnevna pobožnost zajedno sa devetnicom Gospodar Zdravlja, koja počinje u 5. svake večeri. Na sam blagdan biće u 11. s. pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa, a popodne u 5. biće propovijed o blaženiku i blagoslov sa Presvetim. Za ovu priliku upravo je preuzv. biskup pismo svim vjernicima Šibenske biskupije i ap. administracije, koje će se pročitati ove nedjelje po svim crkvama.

DEVETNICA GOSPI OD ZDRAVLJA — počinje u katedrali u srijedu 11. ov. mj. Svake večeri ruzarij, devetnica i pjevanje litanije. Počinje u 5. s.

BLAGDAN SV. MARTINA biskupa — proslavljeni se u srijedu 11. ov. mj. u kapeli u sjemeništu. Uoči blagdana biće u 5. s. pjevanje litanije. Na sam blagdan u 5. s. ujutro lekcije, a zatim pjevana sv. Misa i propovijed varoškog župnika. Kasnije biće nekoliko tihih sv. Misa. U 10. s. svečana sv. misa. Popodne u 4. s. blagoslov sa Presvetim i ljubljenje Moći.

SVI SVETI I DUSNI DAN — bili su proslavljeni i ove godine po starom običaju. Na Sve Svetе bila je ujutro u katedrali pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa. Isti je također održao prigodnu homiliju. Na koru preko sv. Mise, pjevao je zbor bogoslova pojačan sa nekoliko pjevača „Kola“. Popodne na groblju sv. Ane pjevačko društvo „Kolo“ otpjevalo je dvije nadgrobne pjesme a Šibenska glazba otsvirala nekoliko žalosnih marševa. Na Mrtvi dan po svim crkvama bile su pjevane sv. Mise za premire, a u katedrali pontifikal preuzv. biskup.

PRIREDBA KRIŽARICA. U nedjelju 8. ov. mj. u Kat. Domu davaju Križarice komad „Kroz trnje života“ — savremenu dramu u 4. čina, uz proslov, simboličke vježbe i zbornu deklamaciju. Prva priredba biće u 2 1/2 s. popodne uz sružene cijene za djecu, a uvečer u 7 s. za starije. Auktur je drame gosp. D. Crlić. Drama je jaka i vrlo važna za nesrećne današnje prilike, pa preporučamo što mnogobrojniji posjet.

Naši dopisi

Drniš

TJEDAN DOBRE ŠTAMPE. Izložak, štampe, koja je bila otvorena prigodom Euharistijskog kongresa, sa svakoga gledišta je uspješna. Smještena u glavnoj ulici, u lijepim prostorijama sa velikim izložima, sve ukušno poredano i zelenilom okičeno, davala je veoma lijep utisak. Posjetioča kroz sve dane bilo je dosta pa su se i mnogi seljaci sa velikim zanimanjem propitali o pojedinim izdanjima i pismima. Zadnji tjedan trajanja izložbe bio je proglašen kao „tjedan dobre štampe“, kroz koje su vrijeme g. Hrvoje Novak, apotečar i O. Augustin Marušić obašli svaku katoličku kuću u mjestu i informirali se kod svake obitelji što prima i čita katoličkoga. Sa za-

Nadžupskom uredu se našao tačna statis ka katoličke štampe koja u pojedine odeljje dolazi.

RANA SMRT. Upravo na Mrtvi dan ispraćena na vječno počivalište djevojčica Roža Patiera. Pokojnica se je odlikovala krasnim krepostima pa ju je zato svak u školi i u mjestu, a to se moglo najbolje opaziti na lijepom sprovođu. I pred „Malih Podvornika“, kojeg je društvo bila revna članica, oprostila se od nje dirljivim govorom Radojka Grubišić. Ijepo je prikazala mješavine kreposti, a napose ljubav prema Euharistijskom Isusu, joj je na svršetku u ime svega društva občala, da će i oni poput nje ostati do zadnjeg časa vjerni Isusu.

Jelsa

KRIŽARSKI TEČAJ. — Odaziv i ploča koji je imao križarski tečaj u Jelsi od 2. do 25. X. uistinu je zamjeran. Tih dana tečajci Hvara i Visa imali su priliku, da se divno okorite stručnim predavanjima, koj pred njima izređe stručnjaci u predmetu preč. kanonik-dekan iz Hvara Don Juraj Dulčić, delegat VKB-a brat Ivo Tubaković inženjer Luka Krstinić, Don Ivo Bonacci upr. župe Jelse, velež. g.g. Don Ivo Moskello i Don Mate Blašković.

Napose su referati br. Tubakovića inženjera Krstinića učinili na pristupnike ne izbrisiv dojam dokumentiranom stručnošću. Oduševljenje je narasio do te mjesto, da se tečajci odlučiše brojavo zahvaliti svojim Ordinariju Msgr. Pušiću i svom vodi Dr. Potulipcu.

Konačno zakletveno obećanje tečajaca da će po dolasku u svoje varoši i selo po radili oko razvića križarskog barjaka, krunu i uspjeh svega truda uložena sa stran referenata i nade duhovne starije vlasti.

Križarske vijesti

KRIŽARSKI DAN. Proslave križarsko dana protegnule su se i u mjesec studenog. Oduševljenje je narasio do te mjesto, da se proslavi u Martinskoj Vesi biti 11. XI. a u Samoboru, Novoj Kapeli i Kloštru Podravskom 22. XI.

TJEDAN KRIŽARSKE ŠTAMPE. O 25. XII. do 2. I. je uobičajeni Tjedan Križarske štampe. Te dane posvećuju Križarsku propagandi za svoju štampu, širenju lista, traženju pretplatnika, ubiranju pretplatnika itd. Već sada treba braću Križare napisati rad upozoriti. Potanje upute će izići.

TEČAJ U ŠIBENIKU. Križarsko okružje u Šibeniku priređuje svoj tečaj za cijelo područje okružja 28., 29., 30. XI. te 1. XII. o. g. (ne koncem prosinca, kako je bilo pogrešno javljeno). Na tečaj treba da posalju sva društva svoje najbolje članove. Prijave se šalju na okružje Šibenik (Dr. K. Zorić, Šibenik, sjemeništvo).

DUHOVNE VJEŽBE U ZAGREBU. Vodstvo V. K. B. imat će duhovne vježbe za članove vodstva 6., 7., 8. XII.

DUHOVNE VJEŽBE U POKRAJINI. Niz križarskih društava javlja se za obavu duhovnih vježbi. To je vrlo dobra pojava. Međutim, da bi se duhovne vježbe mogle prirediti u redu, treba ih pravovremeno najaviti V. K. B. Za vrijeme od Božića do Nove Godine bit će niz tečajeva duh. vježba. Treba ih što prije najaviti!

TEČAJEV. Održani su vrlo uspješni tečajevi u Jelsi za cio Hvar, te u Supetru za cio Brač. Priredilo ih je okružje Hvar po uputama preuzv. biskupa M. Pušića. Broj učesnika na oba tečaja bio je velik, posebno broj mjesto iz kojih su učesnici bili. Predavalci su preč. Dulčić, Marušić i dr. Od VKB prisustvovao je I. Tubaković.

POHOD NA GROBOVE. U nedjelju 1. XI. pohodili su Zagreb. Križari grobove pok. biskupa dra Matića, dra Merza, dra Cepulića.

POSLOVANJE KRIŽARSKIH ZAJEDNICA. Od 1. XI počele su sa poslovanjem u punom opsegu. Zajednica Seljačke Križarske omladine (vodi ju brat prof. Mirk Cerovac) i Zajednica radničke križarske omladine (vodi ju brat prof. Zv. Fržop). Sve, što se odnosi na nutarnji rad društava, rješavaju Zajednice. One će urediti i posebne tečajeve unutar svog dječokruga.

dovoljstvom se je ustanovilo, da gotovo svaka obitelj osim onoga što kupuje od naših prodavača stalno prima nešto od dobre štampe. Ovom su prigodom nastojali nači i novih preplatnika za razne glasnike i tjednik i našli su ih 88. U isto doba prodali su kalendara Presvetog Sreću Isusova, Sv. Ante i nekoliko Misijskih ukupno 105. Prodano je nekoliko knjiga i dobrih romana. Poslije ove kampanje za dobru štampu u

PODMIRITE PRETLATU!

